

Dkt. David L. Mathewson, Theolojia ya Agano Jipya, Kipindi cha 22, Kifo cha Yesu, Sehemu ya 1

© 2024 Dave Mathewson na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Dave Mathewson katika mfululizo wake wa mihadhara kuhusu Theolojia ya Agano Jipya. Huu ni kipindi cha 22, Kifo cha Yesu, Sehemu ya 1.

Katika sehemu yetu iliyopita, tulianza kutazama utu wa Kristo na mada kuu za kibiblia-theolojia katika Agano Jipya zinazohusiana na Kristo.

Kupendekeza kwa namna ya muhtasari, kama tungeweza kufupisha umuhimu wa Kristo katika theolojia ya kibiblia katika theolojia ya Agano Jipya, ni kwamba Yesu Kristo ndiye kilele cha shughuli ya ukombozi ya Mungu duniani. Ili makusudi yote ya Mungu ya kuleta ukombozi, makusudi yote ya Mungu kwa watu wake, yote ambayo Mungu anakusudia kufanya katika kukamilisha ukombozi na kutimiza makusudi yake kuanzia Mwanzo 1 na 2, yapate kilele na utimilifu wake katika nafsi ya Yesu Kristo. Kwa hivyo, Kristo ndiye kilele cha shughuli ya Mungu, ya kutenda kwa Mungu kihistoria na kwa ukombozi duniani.

Sasa, ninachotaka kufanya ni kuangalia kwa undani zaidi, ingawa kuna mambo kadhaa ambayo tunaweza kuyaangalia kuhusiana na kazi ya Kristo mwenyewe na kile hasa anachotimiza, nataka kuzingatia hasa katika vipindi vichache vijavyo kuhusu kifo na ufufuo wa Yesu Kristo kama kiashiria cha Kristo, kile ambacho Kristo anatimiza katika kutimiza mpango na makusudi ya Mungu kwa ajili ya ukombozi. Nataka kuanza kwa kuangalia kifo cha Kristo na kuzingatia umuhimu wake kwa kuzingatia Agano la Kale, lakini kwa kuzingatia mafundisho ya Agano Jipya, kile ambacho Agano Jipya linasisitiza kuhusu kile ambacho kifo cha Kristo kinatimiza, kwa nini Kristo alikufa, jinsi tunavyopaswa kukielewa, na tena kile ambacho Agano Jipya linaonekana kuisisitiza. Sasa, kama tutakavyoona, kuna mengi yanayohusu kifo cha Yesu.

Kuna marejeleo tu kila mahali. Karibu kila upande, waandishi wa Agano Jipya hurejelea au kudhani kifo cha Yesu Kristo, na umuhimu wake. Kwa hivyo, hatuwezi kutumaini kukamata nuances zote za kifo cha Yesu.

Hatuwezi kutumaini kuingia kwa undani kuhusu kila mwandishi katika kila kitabu na kila maandishi yanayorejelea kifo cha Yesu. Hatuwezi kutumaini kuchunguza miktadha yote ya maana ya kifo cha Yesu, lakini tena, tunahitaji kuzingatia kile ninachofikiri ni sifa muhimu na zilizo wazi zaidi za na maelezo ya umuhimu wa kifo cha Yesu katika Agano Jipya. Kama vile mada zingine za kitheolojia ambazo tumeziangalia, tutazingatia kifo cha Yesu kwa mtazamo wa mpangilio wa kisheria.

Kwa hivyo, tutaangalia Injili na kuingia katika Matendo ya Mitume, fasihi ya Paulo, maandishi mengine ya Agano Jipya, na pia tutaangalia Ufunuo. Lakini mengi ya

mwisho, baada ya kutoka nje ya Injili na Matendo tunaposhughulikia maandishi ya mwisho, tutaangalia kimsingi, badala ya kupitia vitabu vyenyewe, tutaangalia vitabu hivyo kwa upande wa mada kuu ambazo zinaonekana kusesitiza. Kwa hivyo , tutaangalia Injili na Matendo ya Mitume na kisha kuanza kuzingatia barua za Paulo na Agano Jipya lote, tukiangalia mada chache kuu au motifu zinazohusiana na kifo cha Kristo katika sehemu iliyobaki ya Agano Jipya.

Kwa hivyo, mwanzo ni Injili zenyewe. Jambo la muhimu ni kwamba Injili zote zinaishia na simulizi refu la kifo cha Kristo na mateso yake kuelekea hilo, ikijumuisha hilo, pamoja na ufufuo, ambao tutaangalia baadaye. Lakini zote zinaishia na muda mrefu, karibu usiolingana na kiasi cha muda na nafasi iliyotengwa kwa vipengele vingine vya maisha ya Yesu, hasa Injili ya Marko.

Maandiko ya Agano Jipya yanashughulikia kipindi hicho kifupi cha muda, kikizingatia majaribu na mateso na kifo cha Yesu Kristo. Kwa kweli, kama wanatheolojia wengi wa Agano Jipya wanavyopenda kukumbuka, Injili mara nyingi zimeelezewa, hasa Injili ya Marko, kama simulizi la kusulubiwa lenye utangulizi mrefu. Lakini zote zinaongoza hadi kilele katika simulizi la kifo cha Yesu Kristo.

Hata hivyo, nadhani pia ni muhimu kwa waandishi, kwa kanisa la kwanza na Wakristo wa kwanza, na kwa watu wa Mungu. Injili pia zinajumuisha kauli za Yesu akitarajia kifo chake na kuelekea kwenye kifo chake. Kwa mfano, katika Mathayo sura ya 16, katika muktadha wa ungamo la Petro la Kristo, Mathayo sura ya 16 na mstari wa 21.

Kwa hivyo, Yesu alimuuliza Petro, “Unasema mimi ni nani?” Petro anakiri kwamba yeye ndiye Kristo, Mwana wa Mungu Aliye Hai. Kisha, baada ya hapo, katika mstari wa 21, Yesu anaendelea na kusema, tangu wakati huo, Yesu alianza kuwaeleza wanafunzi wake kwamba imempasa kwenda Yerusalemu na kuteseka sana mikononi mwa wazee, wakuu wa makuhani, na walimu wa sheria, na kwamba imempasa kuuawa na siku ya tatu kufufuka. Kisha Petro akasema, kamwe.”

Inavyoonekana, hakuwa akiwasikiliza waliofufuliwa. Lakini tena, sehemu ya tatizo la Petro ilikuwa kwamba, kama watu wengi, hakuweza kumwelewa Masihi. Baada ya kumkiri Yesu kama Masihi, Mwana wa Mungu, na kisha kuweka hilo pamoja na ukweli kwamba Yesu lazima afe, haikuwa kategoria ambayo Petro alikuwa nayo akilini mwake ambayo angeweza kuijumuisha.

Tunapata kitu kile kile katika Marko sura ya 8, mstari wa 31. Baadaye, katika Marko, sura ya 10, mstari wa 45, Yesu anasema, Mwana wa Adamu hakuja kutumikiwa, bali kutumika na kutoa maisha yake kuwa fidia kwa ajili ya wengi. Tutaangalia andiko hilo kuhusiana na mada kadhaa pia.

Kwa hivyo Injili zinamtabiri Yesu, mapema sana katika baadhi ya Injili zake, zikitarajia mateso yake na kifo ambacho angekabiliana nacho. Lakini pia, Injili zote

zinakubaliana na kuishia na simulizi refu la kifo cha Yesu msalabani na mateso yake, zikidokeza umuhimu wake. Hata hivyo, kinachovutia ni kwamba Injili hazielezi kwa undani umuhimu wa kifo cha Yesu.

Mengi ya hayo labda ni kwa sababu ya aina ya fasihi ya Injili. Ni masimulizi, yanayosimulia matukio ambayo hayazungumzii sana au kuyafungua na kuelezea kwa undani umuhimu wa kifo cha Yesu. Hata hivyo, kama masimulizi, yanarekodi tu kilichotokea.

Kwa hivyo, Injili hazielezi kwa undani umuhimu halisi wa kifo cha Yesu. Lakini tangu mwanzo kabisa, Injili zinaweka wazi kwamba nia ya Yesu, na kuziangalia Injili kwa ujumla, kwamba nia ya Yesu kuja duniani ilikuwa hatimaye kwenda msalabani na kufa. Kwa hivyo, kifo cha Yesu Kristo ni na kinakuwa sifa muhimu katika kazi ya Mungu ya kuokoa kwa niaba ya watu wake.

Katika makanisa ya kwanza, ikiwa ni pamoja na Agano Jipya lote, kulikuwa na uelewa wa kusudi la Kristo kuja duniani. Hata hivyo, Injili hutoa vidokezo kadhaa wakati mwingine kuhusu umuhimu wa kifo cha Yesu msalabani. Kwa mfano, Mathayo 1 na mstari wa 21 huanza na kauli hiyo ya kuvutia wakati Yusufu anaambiwa jina la mtoto ambaye mkewe, Mariamu, anakaribia kumzaa.

Anaambiwa amwite Yesu kwa sababu atawaokoa watu wake kutoka katika dhambi zao. Kwa hivyo, ingawa Mathayo hatuelezi kwa sasa jinsi hilo litakavyotokea, hilo linakuwa wazi tu kadri simulizi linavyoendelea; ni wazi kwamba kusudi kuu la Yesu kuja ni kuwaokoa watu wake kutoka katika dhambi zao. Labda, katika hatua hii, ni marejeleo ya Kristo akiwaokoa Israeli kutoka katika dhambi zilizowapeleka uhamishoni.

Kwa hivyo, ikiwa Mathayo anadhani kwamba Israeli bado iko uhamishoni kwa sababu ya dhambi yao, basi Yesu ndiye atakayekuja na kuwaokoa kutoka kwa dhambi hiyo. Sasa, kwa mara nyingine tena, tutaona haswa jinsi simulizi linavyoendelea na jinsi hilo linavyotokea. Katika Mathayo sura ya 27 na mstari wa 51, katika muktadha wa kifo cha Yesu msalabani, tunasoma simulizi hili la kuvutia la kile kilichotokea.

Mstari wa 50: Na Yesu alipopiga kelele tena kwa sauti kuu, akatoa roho yake. Na kisha, katika mstari wa 51, Wakati huo, pazia la hekalu likapasuka vipande viwili kutoka juu hadi chini. Cha kufurahisha ni kwamba, simulizi hili au tukio hili la pazia hekaluni kupasuka kutoka juu hadi chini, labda, ingawa linaweza kupendekeza mambo kadhaa, labda linaonyesha sasa kwamba ufikiaji wa Mungu na msamaha wa dhambi haujafungwa tena na hekalu na mfumo wake wa dhabihu.

Lakini sasa, msamaha wa dhambi na ufikiaji wa Mungu na uwepo wa hekalu la Mungu utakuja kupitia kifo cha Yesu Kristo. Kwa hivyo, ni kifo cha Yesu Kristo

msalabani kitakachokamilisha msamaha wa dhambi na kuleta ufikiaji wa Mungu. Kitu ambacho hapo awali kilikuwa kimezuiliwa hekaluni.

Katika Marko sura ya 10 na mstari wa 45, andiko tuliloliangalia hapo awali, lakini Marko sura ya 10 mstari wa 45, ambalo wengine wanapendekeza ni aina ya mada ya Marko au picha kuu ya Marko na Injili. Huyu ni Yesu kama mtumishi. Lakini katika Marko 10:45 tena, Yesu anasema, Nimekuja, au Mwana wa Adamu hakuja kutumikiwa, bali kutumika na kutoa maisha yake kuwa fidia ya wengi.

Kwa hivyo hata katika Marko 10:45, Yesu mwenyewe anasema kwamba kifo chake msalabani kitakuwa kwa niaba ya au kwa ajili ya watu. Kifo cha Yesu kitakuwa kile kinachowakomboa, kuwanunua au kuwaweka huru watu wake. Pia, tumeona kwamba, kuna uwezekano mkubwa, lugha hii ya mateso na mtumishi ambayo Yesu alikuja kuitumikia katika muktadha wa kutoa maisha yake kwa ajili ya wengi kama kifo kwa niaba ya watu wake labda pia inahusiana na nyimbo za mtumishi katika Isaya sura ya 53, ambapo hapo mtumishi pia hutoa maisha yake kwa ajili ya watu wake.

Yesu akijiita mtumishi kuna uwezekano mkubwa anakumbuka nyimbo za mtumishi za Isaya, hasa 52 na hasa 53. Pia tunaona katika Injili dalili dhahiri kwamba kifo cha Yesu msalabani kilichochewa na upendo wa Mungu na upendo wa Yesu kwa watu wake. Maandiko mawili maarufu zaidi yanapatikana katika Injili ya Yohana katika Injili ya nne.

Inayojulikana zaidi ni Yohana 3:16, kwa maana Mungu aliupenda ulimwengu hivi, hata akamtoa Mwanawe, ili kila mtu amwaminiye asipotee, bali awe na uzima wa milele. Kwa hivyo, upendo wa Mungu unamsukuma kumtoa Mwanawe tena katika kifo kwa ajili ya watu wake. Na hivyo, upendo wa Mungu ndio sababu ya kumtuma Mwanawe, Yesu Kristo.

Lakini pia, katika Yohana sura ya 13 na mstari wa 1, ilikuwa kabla tu ya sikukuu ya Pasaka ndipo Yesu alijua kwamba saa yake imefika ya kuondoka ulimwenguni na kwenda kwa Baba. Kwa kuwa aliwapenda wake waliokuwa ulimwenguni, aliwapenda hadi mwisho. Na hivyo, upendo wa Yesu kwa wanafunzi wake ndio jambo kuu la kuhamasisha kwenda msalabani.

Mada nyingine tunayoipata katika Injili kuhusiana na kifo cha Yesu ni mada ya kutokuwa na dhambi kwa Yesu mwenyewe na kutokuwa na hatia kwake. Kwa hivyo, Yesu anaonyeshwa mara kwa mara, hasa katika masimulizi ya kusulubiwa. Soma, kwa mfano, simulizi la Yohana katika sura za mwisho za Yohana.

Simulizi la Yohana mwenyewe kuhusu kifo cha Yesu na kesi yake ambapo wengine wanalaumiwa kwa kifo cha Yesu. Lakini Yesu hana hatia. Hastahili kifo.

Na hilo linaonekana kuwa mada muhimu katika baadhi ya waandishi wa Injili kuhusu kutokuwa na hatia kwa Yesu, kutokuwa na dhambi kwake anapoenda msalabani katika kifo. Kwa hivyo Injili, tena, ingawa hazifungui waziwazi umuhimu wa kitheolojia wa kifo cha Yesu, tayari kuna dalili wazi za umuhimu wake, hasa kuhusiana na kile Yesu alikuja kufanya na umuhimu wa kifo cha Yesu msalabani kama kilele cha mpango wa Mungu wa kuleta ukombozi kwa watu wake. Nia nyingine ambayo tunaweza angalau kuizungumzia ni uhusiano na Agano la Kale.

Mara kwa mara, kifo cha Yesu kinaonyeshwa kuhusiana na utimilifu wa Agano la Kale. Tayari tumeona lugha ya utumishi, lakini hata labda dhabihu za Agano la Kale, mfumo wa dhabihu, na mwana-kondoo wa dhabihu, n.k. katika lugha ya Yohana ya Mwana-Kondoo wa Mungu, ili labda waandishi wa Injili waelewe kifo cha Yesu hatimaye kama utimilifu wa mfumo wa dhabihu wa Agano la Kale na dhabihu kwa ajili ya dhambi.

Tukiendelea na Kitabu cha Matendo, umuhimu wa kifo cha Yesu unakuwa dhahiri zaidi katika marejeleo ya kile ambacho Yesu anatimiza, hasa katika baadhi ya hotuba na mahubiri ambayo mtu hupata. Kwa mfano, katika Matendo sura ya 3, mistari ya 18 na 19, Petro anazungumza. Katika sura chache za mwanzo za Matendo, una Petro akizungumza au kutoa mahubiri, na katika hizo, tunapata marejeleo ya kifo cha Yesu.

Tutaona marejeleo ya ufufuo wa Yesu na jinsi hilo lilivyo muhimu. Lakini katika Matendo sura ya 3, mistari ya 18 na 19, lakini hivi ndivyo Mungu alivyotimiza yale aliyotabiri kwa njia ya manabii wote, akisema kwamba Masihi wake atateswa. Tubuni basi, mkamgeukie Mungu, ili dhambi zenu zifutwe au zifutwe, ili nyakati za kuburudishwa zije kutoka kwa Bwana.

Mambo mawili muhimu. Kwanza kabisa ni kwamba Petro anaunganisha wazi mateso na kifo cha Yesu Kristo na utimilifu wa unabii wa Agano la Kale. Inashangaza kwamba hatuambii ni manabii gani wa Agano la Kale anaowafikiria au ni manabii gani wanaotabiri kifo cha Masihi.

Labda anakumbuka tena nyimbo za mtumishi kutoka Isaya sura ya 52 na 53, lakini ni wazi kwamba Petro anaunganisha kifo cha Yesu Kristo na utimilifu wa unabii wa Agano la Kale. Pia kimeunganishwa katika mstari wa 18, na pia kimeunganishwa katika mstari wa 19 na kufutwa kwa dhambi. Kwa hivyo, kwa kutubu, watu wanaweza kuondolewa au kushughulikiwa au kufutwa dhambi zao kulingana na kifo cha Yesu Kristo ambacho kilikuwa kimetabiriwa katika manabii.

Kwa hivyo, tayari katika Matendo sura ya 3, tunamwona Petro akirejelea umuhimu wa kifo cha Yesu Kristo na kile kilichotimiza. Sura ya 5 na mstari wa 30, Matendo sura ya 5 na mstari wa 30, tena akirejelea Petro akizungumza, Petro na mitume wengine, mstari wa 29, walijibu, Imetupasa kumtii Mungu kuliko wanadamu. Mungu wa baba

zetu alimfufua Yesu kutoka kwa wafu, ambaye mlimwua kwa kumtundika kwenye mti au msalabani.

Rejea hii ya kumtundika Yesu kwenye mti au msalabani ni zaidi ya msemu mdogo mzuri unaofupisha kile Yesu alichofanya na kuingia katika nyimbo na nyimbo zetu na mambo kama hayo. Lakini hii inaweza kuwa rejeleo wazi la kitabu cha Kumbukumbu la Torati katika Agano la Kale. Ambapo katika Kumbukumbu la Torati sura ya 21 na mstari wa 23, Kumbukumbu la Torati 21 na mstari wa 23, tunasoma haya, nitasoma mstari wa 22 : Ikiwa mtu mwenye hatia ya kosa la kifo atauawa na mwili wake ukawekwa wazi kwenye mti, hupaswi kuacha mwili ukining'inia kwenye mti usiku kucha, lakini hakikisha unamzika siku hiyo hiyo, kwa sababu mtu yeyote aliyetundikwa kwenye mti yuko chini ya laana ya Mungu.

Na kwa hivyo, lugha hii ya kutundikwa kwenye mti, NIV inatafsiri kama kutundikwa kwenye mti, lakini wazo hili la kutundikwa kwenye mti, ambalo tutaona Paulo akilizungumzia baadaye katika Wagalatia, lakini hapa pengine linaonyesha kwamba Yesu amelaaniwa, kutundikwa kwenye mti kunamaanisha Yesu ndiye aliyelaaniwa, kama ilivyo katika muktadha wa Kumbukumbu la Torati 21. Kwa maneno mengine, Yesu anaonyeshwa akichukua laana juu yake mwenyewe ili sasa kuna wokovu na msamaha unaopatikana katika Yesu Kristo kwa sababu yeye ndiye aliyelaaniwa kwa kutundikwa kwenye mti. Yaani, alichukua laana juu yake mwenyewe.

Matendo ya Mitume hayaendelezi zaidi ya hapo. Paulo ataendeleza zaidi katika Wagalatia, lakini kuna uwezekano mkubwa kauli hii ya Petro na mitume wengine ni dokezo la kurudi kwenye laana ya mtu anayetundikwa kwenye mti katika Kumbukumbu la Torati sura ya 21 na mstari wa 23. Matendo sura ya 20 na mstari wa 28, ili kutoa mfano mmoja zaidi, na kuna mengine mingi ambayo tunaweza kuielekeza katika kitabu cha Matendo ya Mitume chenyewe, lakini Matendo sura ya 20 na mstari wa 28, mstari wa 27, Kwa maana sikusita kuwatangazia mapenzi yote ya Mungu.

Jitunzeni nafsi zenu, na lile kundi lote ambalo Roho Mtakatifu amewaweka ninyi kuwa waangalizi wake. Mlichunge kanisa la Mungu, alilolinunua kwa damu yake mwenyewe. Sasa, hilo linavutia, ingawa kuna masuala ya kisarufi hapa.

Cha kufurahisha, inaonekana kwamba marejeleo ni Mungu akiwanunua watu wake kwa damu yake mwenyewe. Hata hivyo, unaelewa hili wazi kwamba marejeleo ni kifo cha Kristo, ambacho sasa kinawalinda au kuwapata watu wake kwa ajili yake mwenyewe, kanisa, na sasa kinawaletea wokovu. Kwa hivyo, kuna maandiko mengine kadhaa ambayo tunaweza kuyaangalia katika kitabu cha Matendo, lakini nadhani tumeangalia mifano ya kutosha kuonyesha umuhimu ambao kifo cha Kristo kinacheza katika uelewa wa kanisa la kwanza kama utimilifu wa Agano la Kale, kama kufuta dhambi, kama Kristo akijichukulia laana na kujinunulia mwenyewe, akijinunulia mwenyewe, watu wake, kanisa, kwa damu yake mwenyewe.

Damu ni aina ya metonimia ya, yaani, sehemu inayorejelea yote, kifo cha Kristo, au kifo. Sasa, ninachotaka kufanya basi ni kuendelea na sehemu iliyobaki ya Agano Jipya, na kama nilivyosema, hatutapitia sehemu iliyobaki ya Agano Jipya kihalali, lakini badala yake, tutarejelea sehemu iliyobaki ya Agano Jipya, barua za Paulo, Agano Jipya lingine, ikiwa ni pamoja na Ufunuo, katika muktadha wa mada au motifu chache kuu ambazo nadhani zina msisitizo. Sasa, tena, kuna marejeleo mengi kuhusu kifo cha Kristo kiasi kwamba inaweza kuwa vigumu kujaribu kuyaunganisha yote na kuyafuatilia yote katika Agano Jipya na umuhimu wake.

Kwa hivyo, bila shaka nitaacha vifungu kadhaa, au huenda nisiguse mada zote ambazo zinaweza kusesitizwa, lakini nimechagua zile ambazo nadhani ni muhimu na muhimu na zinaleta uchunguzi. Kwa hivyo, nitazingatia hasa barua za Paulo, lakini pia kwingineko katika Agano Jipya kwa sababu hapa ndipo Yesu, umuhimu wa kifo cha Yesu kitheolojia, anaanza kueleweka. Na hapa ndipo tunapoanza kupata, tofauti na masimulizi marefu ya kile hasa kilichotokea kuhusiana na kifo cha Yesu, kauli zinazoelezea umuhimu wa kile kifo cha Yesu kilimaanisha na kile ambacho Yesu alikuja kukitimiza.

Kwa hivyo, mada au motifu ya kwanza ambayo nataka kusesitiza ni kifo cha Yesu kama utimilifu wa Maandiko ya Agano la Kale. Tayari tumeona hilo katika Injili na Matendo ya Mitume, lakini tunaona hilo mara nyingi katika sehemu nyingine ya Agano Jipya. Na, tena, marejeleo ni mengi sana kuyachunguza yote, kwa hivyo nataka tu kugusa machache kati ya hayo.

Lakini, mara kwa mara, kifo cha Yesu msalabani kinaonekana kama kinatimiza Maandiko ya Agano la Kale, ingawa waandishi wa Agano Jipya hawatuambii kila mara Maandiko ya Agano la Kale wanayofikiri yanatimiza. Tayari tumeona kwamba Isaya sura ya 53 ni mojawapo ya dalili zilizo wazi zaidi za mtumishi anayekufa, kuteseka, na kufa kwa ajili ya watu wake na kwa niaba ya watu wake. Na maandishi hayo yanaweza kuwa msingi wa mifano kadhaa ya waandishi wa Agano Jipya wanaoelekeza kifo cha Yesu kama utimilifu wa Agano la Kale.

Mojawapo ya yaliyo wazi zaidi ambayo tayari tumeyaangalia ni Matendo sura ya 3 na mstari wa 18, ambapo mwandishi anatuambia kwamba Yesu aliteseka na kufa kulingana na yale manabii waliyotabiri. Tunapata kitu kama hicho katika simulizi la Paulo kuhusu ufufuo katika sura ya 15, jinsi anavyoshughulikia ufufuo kwa muda mrefu, ambapo hashughulikii tu ufufuo wa Kristo, lakini kwa ujumla zaidi, anashughulikia ufufuo wa watu wa Mungu kwa ujumla. Ni wazi tutaangalia andiko hili kwa undani zaidi kuhusiana na mada zingine.

Lakini mwanzoni kabisa, katika mistari mitatu ya kwanza, Paulo anaanza kufafanua umuhimu wa injili. Anasema Injili hii niliyowahubiria, ambayo mliipokea, na ambayo

mmesimama. Kwa injili hii, mnaokolewa ikiwa mtashika neno nililowahubiria; la sivyo, mtaamini bure.

Na hii hapa injili. Anasema, Kwa kile nilichopokea, niliwapa ninyi. Hiyo ni aina ya lugha ya kiufundi ya kupokea mapokeo, mafundisho, na kisha kuyapitisha kwa uangalifu kwa wengine.

Na hapa ni, Kwamba Kristo alikufa kwa ajili ya dhambi zetu kulingana na maandiko. Alizikwa na kufufuka siku ya tatu kulingana na maandiko. Na ni marejeleo ya kuvutia kuhusu Kristo akifa kwa ajili ya dhambi zetu.

Kwa hivyo angalia si kauli tupu tu ya Kristo kufa. Lakini kifo cha Kristo kinaeleweka kama kwa ajili ya dhambi za watu, kwa faida ya watu. Kwamba kufa kwa ajili ya dhambi zetu ni kulingana na maandiko.

Tena, Paulo hatuelezi waziwazi ni maandiko gani anayofikiria. Lakini Paulo ana uhakika kwamba maandiko yenyewe yanatabiri kifo cha Kristo. Tena, labda Isaya sura ya 52 na 53, nyimbo za mtumishi, ni baadhi ya maandiko ambayo Paulo anayafikiria anapofikiria kifo cha Yesu kinachotimiza maandiko ya Agano la Kale.

Pia inavutia kwamba hata baadhi ya maelezo mahususi yanayohusu kifo cha Kristo yanaonekana kama utimilifu wa maandiko. Kwa hivyo, kwa mfano, ukirudi kwenye Injili, na tena, sitarejelea Pauline na fasihi nyingine za Agano Jipya pekee. Wakati mwingine nitarudi kwenye maandishi ya Injili nikirejelea kifo cha Yesu.

Lakini katika Yohana sura ya 19 na mstari wa 36, katika simulizi la Yohana la Agano la Kale, au la kifo cha Yesu. Mambo haya yalitokea ili maandiko... Kwa kweli, acha nirudi nyuma. Yule mtu aliyeona alishuhudia, na ushuhuda wake ulikuwa kweli.

Anajua kwamba anasema kweli. Anashuhudia ili nanyi mpate kuamini. Kwa kweli, acha nirudi nyuma zaidi, mstari wa 33.

Lakini walipomfikia Yesu na kugundua kuwa alikuwa amekufa tayari, hawakumvunja miguu. Hili lingekuwa jambo la kawaida katika kusulubiwa kwa Warumi ili mwathiriwa asiweze kujisimamia tena, na wangeweza kukosa hewa haraka na kufa. Lakini waligundua kuwa Yesu alikuwa tayari amekufa, kwa hivyo hawakumvunja miguu.

Na kisha mstari wa 36 unaendelea na kusema, mambo haya yalitokea. Baada ya marejeleo haya katika mstari wa 35 kwa yule anayeona hili na kushuhudia hili, mwandishi kisha anasema, mambo haya yalitokea ili maandiko yatimie. Na kisha ananukuu kutoka kwa Zekaria, samahani, ananukuu kutoka Kutoka sura ya 12, mstari wa 46.

Hakuna hata mfupa wake mmoja utakaovunjwa. Na tena, kusudi langu kwa sasa si kurudi nyuma na kufungua maandishi ya Kutoka kwa undani mwingi. Lakini ukirudi nyuma na kusoma Kutoka sura ya 12 na mstari wa 46.

Kutoka 12, mstari wa 46 uko katika muktadha wa Pasaka na maagizo ambayo Mungu huwapa watu wanaposherehekea Pasaka, ambayo huwaongoza kutoka Misri. Kwa hivyo kama aina ya tanbihi, mtu anaweza kusema kwamba kifo cha Yesu kinaeleweka katika muktadha wa Kutoka mpya. Kwa kuwakomboa watu wake na kuwatoa katika Kutoka mpya.

Lakini katika sura ya 12 na mstari wa 36, mstari wa 12, mstari wa 46, katika maelekezo ya Pasaka, Yesu anasema, akirudi nyuma na kuanza na mstari wa 43, Bwana aliwaambia Musa na Haruni, haya ndiyo masharti ya mlo wa Pasaka. Mgeni yeyote asiruhusiwe kuila. Mtumwa yeyote mtakayemleta anaweza kuila baada ya kumtahiri, lakini mgeni wa muda au mfanyakazi aliyeajiriwa hataila.

Lazima iliwe. Yaani, mwana-kondoo wa Pasaka lazima aliwe ndani ya nyumba; msipeleke nyama yoyote nje ya nyumba, wala msivunje mfupa wowote. Jumuiya nzima ya Israeli lazima isherehekee. Kwa hivyo sasa kifo cha Yesu kinaonekana wazi katika maelezo haya rahisi ya kutovunja miguu ya Yesu.

Mwandishi anapata utimilifu, labda kiishara, kwa sababu Yesu sasa ndiye mwana-kondoo wa kweli wa Pasaka anayeleta wokovu na ukombozi na Kutoka mpya kwa watu, kwa hivyo mifupa ya Yesu pia haivunjwi. Kwa hivyo, Kutoka si unabii wa Kristo, lakini kuna uhusiano wa kiishara. Inaonekana kwangu, Yesu wakati huo kama mwana-kondoo wa kweli wa Pasaka ambaye sasa anatolewa dhabihu. Kwa hivyo, hata Yohana anafafanua waziwazi na kuonyesha umuhimu wa kifo cha Yesu kama mwana-kondoo wa Pasaka.

Andiko ambalo tayari tumeangalia kutoka 1 Wakorintho 5 mstari wa 7 linaunga mkono hili, ambapo Paulo anamtaja waziwazi Yesu Kristo kama mwana-kondoo wa Pasaka. Kwa hivyo, katika mstari wa 7, hii ni 1 Wakorintho 5 na mstari wa 7, ondoa chachu ya zamani ili mpate kuwa donge jipya lisilotiwa chachu, kama mlivyo kweli, kwa maana Kristo mwana-kondoo wetu wa Pasaka ametolewa sadaka. Kwa hivyo angalia lugha hiyo ya dhabihu.

Kifo cha Yesu kinaonekana kama dhabihu kwa ajili ya dhambi za watu. Kifo cha Yesu Kristo kinaonekana kama dhabihu katika kutimiza mwana-kondoo wa Pasaka ambaye Musa na vizazi vilivyofuata waliagizwa kumtoa. Pia tumeona kifo cha Yesu kama kifo cha mtumishi anayeteseka. Labda tena, Marko 10:45 Yesu hakuja kutumikiwa, lakini kutumikia na kutoa maisha yake kuwa fidia kwa wengi kunaweza kuakisi Isaya sura ya 53 na wimbo wa mtumishi, lugha ya mtumishi katika Isaya.

Tunapata mifano mingine ya kifo cha Yesu kuwa dhabihu kwa ajili ya dhambi. Waefeso sura ya 5 na mstari wa 2 katika Waefeso sura ya 5 na mstari wa 2 Paulo anasema mfuateni mfano wa Mungu kwa hivyo kama watoto wapendwao na mtembee katika njia ya upendo kama vile Kristo alivyotupenda sisi, akajitoa kwa ajili yetu, na kama sadaka na dhabihu yenye harufu nzuri kwa Mungu, ili lugha ya dhabihu katika Waefeso 5:2 na kwingineko, tena ninatumia mifano tu, tunaweza kuzidisha mifano ya hili, lakini kifo cha Yesu Kristo kama dhabihu labda kinaakisi tena taswira ya dhabihu ya Agano la Kale. Kwa hivyo, kifo cha Yesu ni utimilifu wa dhabihu za Agano la Kale.

Kifo cha Yesu sasa ni dhabihu kwa Mungu kwa ajili ya watu wake. Angalia tena lugha hii ya Yesu kujitoa kwa ajili yetu. Tunaanza kuona mada nyingine muhimu, nayo ni kifo cha Yesu kuwa mbadala wa kifo cha watu.

Tutazungumzia hilo baadaye kidogo. Katika kitabu cha Waebrania, pia tunapata marejeleo yaliyo wazi kuhusu hilo. Waebrania ina marejeleo mengi kuhusu kifo cha Yesu Kristo na kifo cha Yesu yanayotimiza mfumo wa dhabihu wa Agano la Kale.

Ulinganisho dhahiri kati ya dhabihu nyingi ambazo mfumo wa Agano la Kale ulipaswa kutoa na sasa dhabihu moja ya mwisho ambayo Yesu mwenyewe hutoa ambayo inashughulikia na kushughulikia dhambi hatimaye inatimiza kile ambacho mfumo wa Agano la Kale haukuweza. Bila kuingia katika maelezo mengi, sidhani kama mwandishi anasema mfumo wa Agano la Kale haukufanya chochote kwa ajili ya dhambi. Ulifanya hivyo.

Lakini kwamba mfumo wa Agano la Kale hatimaye haungeweza kuondoa dhambi na kumsafisha mwabudu ili mwabudu aweze kuingia katika uwepo wa Mungu. Ilitumika tu kutabiri na kutarajia dhabihu ya mwisho ambayo ingekamilisha hilo, na mwandishi wa Waebrania anaamini kwamba kifo cha Yesu Kristo msalabani hufanya hivyo. Mwandishi wa Waebrania anaamini kwamba kifo cha Yesu Kristo pia ni utimilifu wa Siku ya Upatanisho.

Kwa mfano, katika sura ya 9, mistari ya 11-14, Kristo alipokuja kama kuhani mkuu wa mambo mema yaliyopo sasa, alipitia katika hema iliyo kubwa na kamilifu zaidi isiyofanywa kwa mikono ya wanadamu, yaani, si sehemu ya uumbaji huu. Hakuingia kwa njia ya damu ya mbuzi na ndama, ambayo chini ya Agano la Kale ilikuwa jinsi dhabihu zilizomruhusu mtu kuingia mbele za Mungu na kusafisha dhambi, lakini aliingia patakatifu pa patakatifu mara moja kwa wakati wote kwa damu yake mwenyewe, hivyo kupata ukombozi wa milele. Damu ya mbuzi na ng'ombe na majivu ya ndama ya ng'ombe yaliyonyunyiziwa wale walio najisi kiibada huwatakasa ili wawe safi kwa nje.

Basi, si zaidi damu ya Kristo, ambaye kwa Roho wa milele alijitoa nafsi yake kwa Mungu bila dosari, basi angalia lugha hii yote ya Agano la Kale, mwana-kondoo asiye na dosari, mnyama asiye na dosari, dhabihu isiyo na dosari, si zaidi itasafisha fahamu zetu kutokana na matendo yanayosababisha kifo ili tuweze kumtumikia Mungu aliye hai. Katika mistari ya 25 na 26 ya Waebrania sura ya 9, Wala hakuvingia mbinguni kujitoa nafsi yake, tena na tena, kama vile kuhani mkuu anavyoingia patakatifu kila mwaka na damu ambayo si yake. Kwa hivyo, Siku ya Upatanisho, kuhani mkuu angeingia patakatifu pa patakatifu na kupaka damu kutoka kwa dhabihu, lakini sasa mwandishi anasema katika mstari wa 25 kwamba Yesu Kristo hafanyi hivi.

Badala yake, katika mstari wa 26, kama sivyo, Kristo angalipaswa kuteswa mara nyingi tangu kuumbwa kwa ulimwengu, lakini ametokea mara moja na kwa wakati wote katika kilele cha nyakati ili kuondoa dhambi kwa dhabihu yake mwenyewe. Kwa hivyo, baada ya kusoma hilo, tunatumaini umeelewa lugha yote ya dhabihu, lugha yote ya Agano la Kale, kwa sababu ndivyo mwandishi anavyofanya. Mwandishi anaonyesha tena kwamba kifo cha Yesu ndicho utimilifu wa mwisho wa siku ya upatanisho.

Kama tulivyosema hapo awali, katika Waebrania, dhabihu, ukuhani, hekalu, na maskani, vyote vinaenda pamoja. Agano la kale, vyote vimeunganishwa, na unabadilisha moja, na unabadilisha mengine yote. Kwa hivyo sasa Yesu Kristo anajitoa mwenyewe kama dhabihu kwa ajili ya dhambi za watu katika kutimiza siku ya upatanisho.

Kwa hivyo, msamaha huo na utakaso wa dhambi sasa unaweza kupatikana ndani yake. Kitu ambacho Agano la Kale lilishughulikia kwa muda tu kwa sababu lilikuwa likimwelekeza mtu mkuu zaidi, na hicho ni kuja kwa Yesu Kristo kushughulikia dhambi, kutimiza kile kilichokusudiwa katika siku ya upatanisho. Na zaidi ya hayo, tayari tumetaja katika hotuba iliyopita kwamba kifo cha Yesu Kristo pia kinazindua ahadi ya agano jipya kutoka kwa Yeremia sura ya 31.

Kwa hivyo, kuna maandiko mengine ambayo tunaweza kuyarejelea, lakini nadhani hayo yanatosha kuonyesha kwamba kifo cha Yesu mara kwa mara kinaonekana kama utimilifu wa Agano la Kale. Kifo cha Yesu msalabani ni utimilifu wa mfumo wa dhabihu wa Agano la Kale bila kunukuu maandiko maalum au kuelekeza kwenye maandiko maalum. Mateso na kifo cha Masihi mara nyingi pia huonekana kama utimilifu wa maandiko ya Agano la Kale.

Kwa hivyo, tena, kifo cha Yesu msalabani si kitu kingine ila ni utimilifu wa nia ya Mungu ya kushughulikia dhambi kwa uamuzi. Pia, kwa njia, labda inafaa kuzingatia kwamba yote tuliyosema hadi sasa yanachukulia uwepo wa dhambi ambao lazima ushughulikiwe. Hiyo ni, inachukulia Mwanzo sura ya 3. Inachukulia kwamba ubinadamu umezama katika dhambi.

Inadhani kwamba ubinadamu umeathiriwa na dhambi, chini ya nguvu ya dhambi, ambayo wanahitaji kukombolewa kutoka kwayo na ambayo wanahitaji kuokolewa. Tena, katika Mathayo 1:21, Yesu amekuja kuwaokoa watu wake kutoka kwa dhambi zao. Kwa hivyo, majadiliano haya yote yanadhania hali na tatizo la dhambi ya mwanadamu, uasi wa mwanadamu, kutengwa na Mungu kama muumbaji, kwamba ubinadamu uko chini ya nguvu ya dhambi, ushawishi na athari ya dhambi, na unahitaji kukombolewa kutoka kwayo na kuokolewa na kukombolewa kutoka kwayo.

Na kifo cha Kristo msalabani sasa kinaonyeshwa kama njia ya hilo. Kwa hivyo, mada ya kwanza au motifu ya kwanza, kifo cha Yesu, ni utimilifu wa Maandiko ya Agano la Kale. Hoja ya pili ya kutazama ni kifo cha Yesu, ambacho kinaonyeshwa kama fidia.

Yaani, kifo cha Yesu kinaonyeshwa kama gharama inayolipwa ili kuwaweka huru watu. Sasa, tutazungumzia mada hii tena tunapozungumzia mada ya wokovu ya Agano Jipya, hasa kuhusiana na ukombozi. Lakini ni muhimu kuianzisha hapa kwa sababu mara kwa mara, kifo cha Yesu kinawasilishwa kama ukombozi au kama kuwaweka huru au kuwakomboa watu.

Kifo cha Yesu ni fidia. Yaani, ni gharama inayolipwa ili kuwaweka huru watu. Tumeipata hii tayari katika andiko ambalo tumenukuu mara nyingi na tutaendelea kufanya hivyo, na hilo ni Marko 10, mstari wa 45, ambapo Yesu anasema, Mwana wa Adamu hakuja kutumikiwa, bali kutumika na kutoa uhai wake uwe fidia ya wengi.

1 Petro 1, mstari wa 18. Petro anasema, Kwa maana mnajua kwamba mlikombolewa si kwa vitu vinavyoharibika, kama vile fedha au dhahabu, kutoka katika njia tupu ya maisha na hadi kwa baba zenu. Mstari wa 19, Lakini kwa damu ya thamani ya Kristo, mwana-kondoo asiye na dosari wala waa.

Kwa hivyo, tena, angalia marejeleo ya Agano la Kale. Yesu Kristo ni mwana-kondoo asiye na dosari, mwana-kondoo wa Pasaka. Lakini ilikuwa kupitia damu ya Kristo kwamba watu wamekombolewa au kununuliwa.

Wamekombolewa. Tunapata lugha kama hiyo baadaye katika Agano Jipya katika Ufunuo. Ufunuo sura ya 1 na mstari wa 5. Katika salamu ya utangulizi, mstari wa 5, Neema na amani iwe kwenu kutoka kwa Yesu Kristo, ambaye ni shahidi mwaminifu, mzaliwa wa kwanza kutoka kwa wafu, na mtawala wa wafalme wa dunia, kwake yeye anayetupenda na kutuweka huru kutoka kwa dhambi zetu kwa damu yake.

Tena, damu ni neno linalomaanisha kifo, kwa kifo cha Yesu. Alituweka huru kutoka kwa dhambi zetu kwa damu yake. Kwa hivyo, angalia tena lugha ya fidia au ukombozi au kutuweka huru.

Mungu anawaachilia watu wake, na gharama iliyolipwa ni damu ya Yesu Kristo au kifo cha Kristo. Tunaona jambo lile lile katika sura ya 5 na mstari wa 9. Mojawapo ya nyimbo huimbwa kusherehekea kile ambacho mwana-kondoo ametimiza. Na tena, sura ya 5 inavutia kwa sababu ya taswira ya mwana-kondoo aliyechinjwa, mwana-kondoo aliyechinjwa, ambayo kwa mara nyingine inakumbusha taswira na lugha ya Agano la Kale ya mwana-kondoo wa Pasaka, mwana-kondoo aliyetolewa kafara ambaye sasa anachinjwa au kuchinjwa kwa niaba ya watu kwa ajili ya dhambi za watu.

Hilo liko wazi katika sura ya 1 na mstari wa 5, na pia katika sura ya 5 na mstari wa 9. Sasa, hapa kuna moja ya nyimbo zilizoitwa na mwana-kondoo. Unastahili kuchukua kitabu na kufungua mihuri yake. Kitabu hicho labda kinaashiria mpango wa Mungu wa kuleta hukumu na wokovu kwa watu wake.

Kwa hivyo, hukumu juu ya ulimwengu usioamini, lakini wokovu na ukombozi kwa watu wake. Unastahili kuchukua kitabu hicho na kufungua mihuri yake, yaani kutekeleza yaliyomo ndani yake, kwa sababu ulichinjwa, na kwa damu yako, ukamnunulia Mungu watu kutoka kila kabila na lugha na jamaa na taifa. Kwa hivyo, kifo cha Yesu kinaonekana kama fidia, kama bei inayolipwa ili kuwakomboa au kuwanunua watu wake.

Watu wamenunuliwa au kununuliwa kwa damu ya Yesu Kristo. Na tena, tutarudi kwenye wazo hili la ukombozi katika muktadha wa mjadala wetu wa wokovu. Lakini jambo moja muhimu la kusema ni kwamba Agano Jipya linaonekana kutojali kusukuma sitiari hii mbali zaidi.

Yaani, tukianza kuuliza, je, bei hii ililipwa kwa nani? Nani analipwa kwa ajili ya watu huru na kuwakomboa na kuwanunua watu wa Mungu? Agano Jipya halisemi, na labda si lazima na labda haifai kusukuma hilo na kuuliza, je, inalipwa kwa Mungu? Sina uhakika kwamba hilo lina maana sana kwa sababu Mungu hawashikilii mateka. Je, bei hii ililipwa kwa Shetani ili kuwanunua? Hilo hakika linaonekana kuwa halifai, na huwezi kulipata popote katika Agano Jipya. Kwa hivyo, nadhani si lazima kuuliza ni nani Yesu anamlipa bei au ni nani anayelipwa bei hiyo.

Kilicho muhimu ni sitiari ya kununua au kutoa fidia, ambayo ni kulipa gharama ya kuwaweka huru watu. Hatuhitaji kuisukuma mbele zaidi ya hapo. Jambo lingine la kutambua, pia, nadhani, ni kwamba tunapaswa kuelewa lugha hii ya fidia na ununuzi, labda katika muktadha wa Kutoka pia.

Kwa hivyo, kifo cha Yesu Kristo ni utimilifu wa Agano la Kale. Kifo cha Yesu Kristo pia kitaonekana kama fidia au kama malipo ya kuwakomboa na kuwakomboa watu. Wamenunuliwa au kununuliwa kwa damu ya Kristo, kwa kifo cha Yesu Kristo.

Mada nyingine muhimu inayohusiana na kifo cha Yesu inaonekana kuwa kifo cha Yesu kinaweza pia kuonekana kama uzinduzi wa dhiki ya wakati wa mwisho. Hiyo ni dhiki ya wakati wa mwisho ya mateso na mateso ya watu wa Mungu, ambayo mtu anasoma hasa katika kitabu cha Danieli, kwa mfano. Kifo cha Yesu sasa kinaweza kuonekana kama uzinduzi wa dhiki ya wakati wa mwisho, hasa kama ilivyotabiriwa katika kitabu cha Danieli, ambapo watu wa Mungu wangeteseka na hata kuuawa.

Sasa, mateso ya Kristo na kifo chake ndio mwanzo na mwanzo wa dhiki hiyo ya wakati wa mwisho. Greg Beal amejadili hili kwa kirefu katika theolojia yake ya Agano Jipya, ambapo anataja marejeleo katika Injili na kwingineko, marejeleo ya mateso ya Yesu na marejeleo ya kifo cha Yesu kama mwanzo wa mateso ya wakati wa mwisho kwa watu wa Mungu, majaribu ya wakati wa mwisho na dhiki za wakati wa mwisho, kama ilivyotabiriwa katika kitabu cha Danieli. Sitarudi kwa Danieli sasa hivi na kusoma maandiko mahususi, lakini katika sura ya 7, sura ya 12, na sehemu zingine kadhaa, kuna marejeleo ya mateso ya watu wa Mungu, hata kuwaua.

Tunapata hili hasa katika kitabu cha Ufunuo. Katika Ufunuo, tunasoma kuhusu ukweli kwamba kifo cha Yesu Kristo msalabani kimekuwa mfano au kielelezo cha jinsi watu wake watakavyokishinda pia. Kama vile Yesu Kristo alivyoshinda mateso na kifo chake, watu wake walishinda, katika kitabu cha Ufunuo, kwa mateso yao na, hatimaye kwa kifo chao.

Kwa hivyo, mateso ya watu wa Mungu, yaani, mateso na kifo chao, yalianza na kuanzishwa na mateso na kifo cha Yesu Kristo mwenyewe. Ningesita kusema kwamba hii ni sifa kuu ya kifo cha Yesu, au ni mada kuu au mada kuu ambayo mtu hupata, lakini hakika ipo. Greg Beal anafupisha kwa kusema hivi: Yesu aliwawakilisha na kuwaonyesha watakatifu wa Israeli kama Mwana wa Adamu, tukirudi kwenye Danieli 7, na kifo chake msalabani kilikuwa utimilifu wa unabii wa Danieli wa jaribio kubwa la wakati wa mwisho ambalo adui wa kieskatolojia angewakandamiza Waisraeli waaminifu na kuwaua wengi wao.

Na sasa hili limemtokea Yesu, Beal anasema. Mateso na majaribu ya Yesu mwenyewe na kifo chake msalabani ni mwanzo na utimilifu wa dhiki ya Danieli ya wakati wa mwisho ambapo adui, aina ya pepo, mtu mkandamizaji, angekuja na kuwatesa watu wa Mungu na kuwaua. Sasa, hilo limemtokea Yesu kuhusiana na kifo chake, hasa kama unavyosoma katika Injili zote.

Kifo cha Yesu kinaweza pia kuonekana kama uhamisho wa Israeli. Tumeona katika majadiliano yetu yote kuhusu watu wa Mungu na mada zingine kadhaa ambazo Yesu Kristo anawasilishwa kama akielezea hatima ya Israeli au historia ya Israeli. Kwa hivyo, tulimwona Yesu Kristo kama watu wa kweli wa Mungu, haswa katika Injili ya Mathayo, kwa mfano, lakini kuna maandishi mengine yanayoonyesha hili. Katika Injili ya Mathayo, Yesu Kristo, kama taifa la Israeli, anashuka Misri na anaokolewa kutoka Misri.

Tunaona katika sura ya 4 ya Mathayo kwamba Yesu anapitia majaribu, kama vile Adamu na Hawa walivyopitia, lakini pia kama vile Israeli walivyopitia. Yesu anapitia kipindi cha majaribu na majaribu kwa siku 40 na usiku 40. Hata hivyo, tofauti na Israeli, walioshindwa, Yesu alifaulu mtihani.

Kwa hivyo, tunamwona Yesu, kwa namna fulani, akiiga na kufupisha au kurudia historia ya Israeli. Na labda tunapaswa kuona kifo cha Yesu kama pia kinavyochukua uhamisho wa Israeli. Hiyo ni, kwa namna fulani, kufupisha uhamisho wa Israeli.

Mateso yake na kifo chake ndio uhamisho wa mwisho kwa niaba ya watu wake, Israeli, kwa Yesu mwenyewe kuhamishwa kutoka uwepo wa Mungu. Andiko kuu nililo nalo akilini linapatikana, na tena, tutaangalia Injili ya Mathayo. Katika Mathayo sura ya 27, katika simulizi la Mathayo la kifo cha Yesu, sura ya 27 na mstari wa 46, hii kwa kweli ni mojawapo ya misemo inayojulikana sana ya Yesu msalabani.

Lakini katika sura ya 27, na tuone mstari wa 46, nitasoma 45. Kuanzia saa sita mchana hadi saa tisa alasiri, giza lilikuja juu ya nchi. Na wakati mwingine najiuliza kama hiyo si picha ya kuondolewa kwa uwepo wa Mungu, kuondolewa kwa utukufu wa Mungu ili sasa kuwe na giza.

Kwa uchache kabisa, ni mandhari ya hukumu. Giza la Mungu sasa limeifunika nchi. Yapata saa tisa alasiri, Yesu alilia kwa sauti kuu, El oi, eloi, lama sabakthani, ambayo ina maana, Mungu wangu, Mungu wangu, mbona umeniacha? Kwa hivyo, kwa mateso ya Yesu, na hasa sasa kifo chake msalabani, Yesu anaonekana kuteseka uhamishoni wa mwisho kwa niaba ya Israeli kwa sasa kutengwa na kuhamishwa kutoka uwepo wa Mungu.

Wafafanuzi na wanatheolojia wengi husoma andiko hili na kutambua kwamba hapa tunapata mojawapo ya andiko la kuvutia zaidi kitheolojia ambapo Mungu anaonekana kumgeuzia Mwana mgongo. Yesu anaonekana sasa ameachwa na Baba. Uwepo wa Baba sasa, kwa namna fulani, umeondolewa kwa Mwana.

Wakati huo huo, Yesu bado ni Mungu mwenyewe. Sidhani kama hilo limebadilika hata kidogo. Lakini, kwa namna fulani, tunaona kwamba Yesu anateseka uhamishoni kwa niaba ya watu wake, Israeli, kwa sasa kutengwa na uwepo wa Mungu.

Kifo cha Yesu pia kinaonekana katika Agano Jipya kama mada nyingine muhimu. Kifo cha Yesu kinaonekana kama ushindi dhidi ya nguvu za uovu. Kwa mfano, katika Wakolosai sura ya 2 na mstari wa 15,

Wakolosai sura ya 2 na mstari wa 15. Wanatheolojia mara nyingi huita hii mtazamo wa Kristo Mshindi kuhusu kifo cha Yesu. Yaani, kifo cha Yesu kilikuwa hasa ushindi dhidi ya nguvu za uovu.

Ilitiisha, ilishinda, ilishinda nguvu za uovu. Hakika, kuna marejeleo mengi kuhusu hilo katika Maandiko yote. Ikiwa ni mada kuu au la, au mada kuu inayohusiana na kifo cha Yesu, au jambo kuu ambalo kifo cha Yesu hufanya, ni swali lingine.

Lakini hakika, haiwezi kutiliwa shaka kwamba kifo cha Yesu mara nyingi huonekana kama kushinda na kushinda nguvu za uovu. Kwa hivyo, Wakolosai sura ya 2 na mstari wa 15. Acha nirudi nyuma, nami nitaanza na mstari wa 13.

Mlipokuwa mmekufa kwa sababu ya dhambi zenu na kutokutahiriwa kwa miili yenu, Mungu aliwafanya hai pamoja na Kristo, naye akawasamehe dhambi zenu zote. Akiisha kufuta hatia yetu ya deni, iliyokuwa ikitupinga na kutuhukumu, aliiondoa, akaigongomea msalabani. Akiisha kuzivua nguvu na mamlaka, alizifanya kuwa tamasha hadharani, akizishangilia kwa msalaba.

Kwa hivyo, kifo cha Yesu msalabani kinaonekana kama ushindi dhidi ya nguvu za uovu. Kupitia kifo cha Yesu Kristo, anatuokoa kutoka kwa nguvu za uovu. Anatuokoa kutoka kwa nguvu za uovu.

Anawashinda na kuwashinda. Labda tunaona lugha kama hiyo katika Waefeso sura ya 2. Na tulitumia muda mrefu tukiangalia mistari ya 11 hadi 22. Lakini ukirudi nyuma na kusoma mistari kumi ya kwanza ya sura ya 2, tunapata marejeleo ya kile Mungu anachofanya kwa watu wake kupitia kifo cha Yesu Kristo.

Na pia, kupitia ufufuo wa Kristo pia, kwa kuwaunganisha watu wake na Yesu Kristo katika kifo na ufufuo wake. Lakini kabla ya kusema hivyo, na hili ndilo andiko maarufu, Kwa neema, mmeokolewa kwa njia ya imani. Na sio kwa nafsi zenu. Ni kipawa cha Mungu, si kwa matendo, mtu asije akajisifu.

Kwa hivyo, kwa neema, mmeokolewa. Kwa kawaida ndivyo tunavyohusisha na kifungu hiki. Lakini kabla Paulo hajafika hapo, anaanza kwa kusema, Nanyi mlikuwa wafu kwa makosa na dhambi zenu, mlizoishi zamani, mlipofuata njia za ulimwengu huu, na za mtawala wa ufalme wa anga, roho atendaye kazi sasa katika wao wasiotii.

Sisi sote tuliishi kati yao wakati huo, tukitimiza tamaa za mwili. Kwa hivyo, katika mistari mitatu ya kwanza ya Waefeso sura ya 2, Paulo anatoa picha hii, nadhani, ya watu walio chini ya utawala wa mamlaka na nguvu za uovu, ambao hatimaye wataokolewa kutoka kwao kwa kifo cha Yesu Kristo. Kwa hivyo, kama sura ya 2 inavyoendelea na kupendekeza, ilikuwa ni kwa sababu ya upendo mkuu wa Mungu kwamba alitufanya hai katika Kristo kwa kutufufua na kutupanda pamoja naye katika ulimwengu wa roho.

Ingawa hakuna marejeleo ya wazi kuhusu kifo cha Kristo katika muktadha huu, hakika kuna moja katika sehemu nyingine ya Waefeso. Maandiko haya mawili na

mengine, nadhani, yanaonyesha wazi, na labda kitabu cha Ufunuo, hili pia, hasa katika sura ya 12 na 13, kwamba Shetani hatimaye anashindwa na kifo cha Yesu Kristo. Kufukuzwa kwa Shetani kutoka mbinguni, katika Ufunuo sura ya 12, hatimaye kunatafsiriwa, katika sura ya 12, kwa wimbo au kwa kauli katika mistari inayokuja mara baada yake.

Kwa hivyo, katika sura ya 12, Shetani anafukuzwa kutoka mbinguni, na hivi ndivyo inavyosema. Kisha nikasikia sauti kutoka mbinguni. Kwa hivyo, sauti itatafsiri hili. Inasema, Vita vilitokea mbinguni kati ya Mikaeli na yule joka.

Joka anatambulika kama Shetani. Na Shetani anatupwa chini mstari wa 9, naye anatupwa duniani, na malaika zake, na kisha sauti inatafsiri. Sasa wokovu na nguvu na ufalme wa Mungu umekuja na mamlaka ya Masihi kwa mshtaki wa ndugu zetu.

Anawashtaki mbele za Mungu wetu, mchana na usiku, ametupwa chini. Walimshinda kwa damu ya Mwana-Kondoo. Kwa hivyo, tena, kushindwa kwa Shetani, kushindwa kwa nguvu za uovu, huja kwa kifo cha Yesu Kristo, au moja ya mambo ambayo kifo cha Kristo hutimiza.

Njia moja muhimu ya kuelewa ni kwamba inaleta kushindwa, kushinda, na uokoaji wa watu wa Mungu kutoka kwa nguvu za uovu. Katika kipindi kijacho, tutahitimisha mjadala wetu kuhusu umuhimu wa kifo cha Kristo na kile kinachotimiza na kisha tutazingatia uhusiano muhimu na hicho, ambao ni ufufuo wa Kristo.

Huyu ni Dkt. Dave Mathewson katika mfululizo wake wa mihadhara kuhusu Theolojia ya Agano Jipya. Huu ni kipindi cha 22, Kifo cha Yesu, Sehemu ya 1.